

небезпека втрати франчайзі самостійності та «обличчя» підприємця та менеджера. [4]

Для останнього десятиріччя, протягом якого почався прискорений розвиток франчайзингу в Україні, характерні відсутність стабільності економіки країни, постійні стрибки в її розвитку, що призводить до відповідних різких коливань попиту на всі види товарів, регулярних перерозподілів власності, які не можуть не впливати на франчайзі [2].

Таким чином, для підтримки розвитку франчайзингу в Україні необхідне вдосконалення правової бази в напрямку підвищення захищеності як франчайзера, так і франчайзі. Для визначення назріваючих проблем і прийняття своєчасних рішень для їх ліквідації слід здійснювати детальний моніторинг всієї франчайзингової мережі. Цю функцію, а також консультативну, освітню та інформаційну підтримку франчайзерів і франчайзі необхідно вбудувати в систему регіональної підтримки малого та середнього бізнесу, посилити в цих процесах вплив і роль Асоціації франчайзингу в Україні. [5]

Основною проблемою законодавчого регулювання франчайзингу є відсутність Закону України «Про франчайзинг», адже засобами цивільного та господарського кодексів неможливо регулювати та стимулювати розвиток такої динамічної галузі, як франчайзинг.

Список використаних джерел:

1. Данніков О.В. Проблеми побудови та функціонування франчайзингових систем в Україні //Маркетинг в Україні. - 2008. - №5(51). - С.62-69
2. Львова І. Франчайзинг в Україні // Все для бухгалтера в торгівлі. - 2007.- №9. - С.6-8
3. Мальованчук О.С. Проблеми та перспективи розвитку франчайзингу в Україні
4. Резніченко С. В. «Права та обов'язки сторін за договором комерційної концесії (франчайзингу)» // Часопис цивілістики випуск 14
5. Шевчик Т.С. «Розвиток франчайзингу в Україні: стан, проблеми, перспективи» - 2011 с.4

Розмежування понять «здійснення батьківських прав» та «виконання батьківських обов'язків» за Сімейним кодексом України

Шелестинський В.А., курсант навчально-наукового інституту підготовки фахівців для підрозділів слідства та кримінальної міліції НАВС

Науковий керівник: старший науковий співробітник відділу Лов'як С.С.

Серед проблем, що стоять перед сучасною наукою, питання взаємовідносин між членами сім'ї є одним із найцікавіших з приводу розгляду і з'ясування. В особливості дискусійність і важливість цього питання проявляється коли це стосується батьківських прав та батьківських обов'язків, а проблематика теоретичного підходу щодо розмежування понять «здійснення» та «виконання» у контексті цих же батьківських прав та обов'язків залишається сьогодні відкритою.

Батьківські права та обов'язки – права і обов'язки, покладені законодавством на батьків щодо виховання і утримання дітей. Стосунки між батьками та дітьми можуть мати духовний, моральний, особистий або майновий характер.

Батьківські права та обов'язки визнаються за особами, відносно яких наявні безспірні відомості, що вони є батьком або матір'ю даних дітей.

Відповідно до ст. 141 Сімейного кодексу України батько і мати мають рівні права та обов'язки щодо дитини, незалежно від того, чи перебувають вони у шлюбі.

Виходячи з даної норми окремі автори пропонують розрізняти батьківські права і батьківські обов'язки, деякі автори стверджують про єдність батьківських прав і обов'язків.

Підставою для формування в науці сімейного права різних підходів до даного питання є і положення сімейного кодексу про відповідальність батьків за неналежне здійснення батьківських прав, ухилення від виконання батьківських обов'язків.

І тому як сім'я є одним із найдавніших і найважливіших інститутів в суспільстві, вважаємо що правильне розтлумачення цього питання, яке тим більше стосується правовідносин батьків та дітей. І тому захист державою цих прав та інтересів, має стати пріоритетним напрямком при розбудові «справжньої» європейської, демократичної та правової держави в Україні.

Батьківські права та обов'язки – права і обов'язки, покладені законодавством на батьків щодо виховання і утримання дітей. Стосунки між батьками та дітьми можуть мати духовний, моральний, особистий або майновий характер.

Батьківські права та обов'язки визнаються за особами, відносно яких наявні безспірні відомості, що вони є батьком або матір'ю даних дітей.

Відповідно до ст. 141 Сімейного кодексу України батько і мати мають рівні права та обов'язки щодо дитини, незалежно від того, чи перебувають вони у шлюбі.

Виходячи з даної норми окремі автори пропонують розрізняти батьківські права і батьківські обов'язки, деякі автори стверджують про єдність батьківських прав і обов'язків.

Підставою для формування в науці сімейного права різних підходів до даного питання є і положення сімейного кодексу про відповідальність батьків за неналежне здійснення батьківських прав, ухилення від виконання батьківських обов'язків.

Здійснення сімейних прав – це реалізація учасниками сімейних правовідносин тих можливостей, які закладено у належних їм суб'єктивних сімейних правах.

Аналізуючи положення сімейного кодексу та інших нормативно-правових актів, що регулюють відносини між батьками і дітьми, можна

дійти висновку, що найпоширенішою є класифікація батьківських прав на особисті немайнові та майнові.

Забезпечення інтересів дітей має бути предметом основної турботи батьків. Батьківські права не можуть здійснюватися в суперечності з інтересами дітей. Саме інтереси дітей мають бути критерієм визначення правомірності поведінки (дій та бездіяльності) батьків, а порушення інтересів дітей або створення реальної загрози їх порушенню виступає підставою для застосування до батьків заходів юридичної відповідальності.

Також хотілося б акцентувати увагу на формах і способах здійснення батьківських прав, на питаннях правової формалізації поведінки батьків при здійсненні своїх батьківських прав, аналізі допустимих способів реалізації батьківських прав та обов'язків.

До батьківських прав Сімейним кодексом України віднесено:

- право визначити прізвище та ім'я дитині;
- переважне право перед іншими особами на виховання дитини;
- право залучати до виховання дитини інших осіб;
- право передавати дитину на виховання фізичним чи юридичним особам; право безперешкодного спілкування з дитиною;
- право на самозахист дітей; право захищати інтереси дітей, бути законними представниками в суді, органах державної влади тощо;
- право визначати місце проживання дитини;
- право відбирати малолітню дитину від осіб, які утримують її у себе не на підставі закону або рішення суду, та багато інших прав, передбачених законодавством України.

Батьківські права та обов'язки поширюються і на осіб, які у встановленому законом порядку усиновили або удочерили дітей.

При здійсненні батьківських прав батьки не мають права завдавати шкоди фізичному та психічному здоров'ю дітей, їх моральному розвитку. Способи виховання дітей повинні виключати зневажливе, жорстоке, грубе, таке, що принижує людську гідність, поводження, образу або експлуатацію дітей.

При здійсненні майнових прав батьки зобов'язані максимально враховувати інтереси дитини, створювати умови (в тому числі матеріальні) для забезпечення їй рівня життя, необхідного для фізичного, розумового, духовного, естетичного і соціального розвитку. Пріоритет прав та інтересів дитини є визначальним при здійсненні батьками своїх прав та обов'язків, у тому числі в сфері сімейних майнових відносин.

Сімейний обов'язок, в тому числі і батьківський, - це вид і міра необхідної поведінки, яку особа зобов'язана (повинна, мусить) вчинити.

Носієм сімейного обов'язку завжди є конкретна, точно визначена особа. Відповідно до теорії абсолютних правовідносин, носіями обов'язку у них є «усі і кожен». Чи можливо припасувати цю теорію до

сімейних відносин? Ствердна відповідь на це запитання може у декого, особливо у тих, хто взагалі не підтримує теорію абсолютних правовідносин, викликати подив. Тим, хто її підтримує, треба визнати, що абсолютними правовідносинами з усіма та кожним пов'язані батьки дитини, оскільки усі і кожен зобов'язані поважати батьківські права й утримуватися від вчинення дій, які могли б їх порушити.

Правовідносини власності між подружжям мають двояку суть. Дружина і чоловік перебувають в абсолютних правовідносинах зі всіма, хто може стати потенційним агресором щодо їхнього права батьківства, і водночас – у відносних правовідносинах між собою, оскільки і дружина, і чоловік зобов'язані взаємно поважати права кожного з них як батьків.

Зміст сімейного обов'язку часто визначається у Сімейному Кодексі за допомогою оцінюваних понять: «поважати дитину», «піклуватися про її здоров'я», «дбати про матеріальне забезпечення сім'ї», «утримувати» тощо. За наявності спору зміст обов'язку може бути чітко визначений судом, наприклад, «сплачувати щомісячно аліменти у сумі 1500 грн.».

Іноді суть сімейного обов'язку у Сімейному кодексі взагалі не визначена, її можна змодельовати, виходячи зі змісту сімейного права, якому цей обов'язок має кореспондувати. Так, праву, приміром, чоловіка на повагу від дитини відповідає обов'язок дружини утримуватися від дій, які би зневажали це його право.

Батьківські обов'язки можна розділити за різними ознаками.

За підставами виникнення батьківські обов'язки можуть бути такими, що виникають безпосередньо із закону. Таким є, наприклад, обов'язок утримувати дитину. Обов'язок може виникнути із договору, зокрема шлюбного. За певних обставин джерелом обов'язку може бути звичай або мораль.

За змістом поведінки, яку особі належить вчинити, обов'язки є активні та пасивні. Активним є обов'язок виховувати дитину. Пасивним – обов'язок батьків утримуватися від дій, які можна вважати експлуатацією дитини.

Носієм сімейних обов'язків є насамперед повнолітня, повністю дієздатна особа. Носієм обов'язку з утримання дитини може бути і недієздатний батько, однак він не може мати обов'язків, пов'язаних із вихованням дитини.

Батьківські права та обов'язки можуть мати й неповнолітні і навіть малолітні особи. Але в останньому випадку виникнуть серйозні проблеми із їх здійсненням. Однак для заперечення наявності материнського права, наприклад, у тринадцятирічної чи навіть молодшої за віком матері немає достатніх підстав.

Той, чия цивільна дієздатність обмежена у зв'язку із зловживанням алкогольними напоями чи наркотичними засобами, не втрачає сімейних прав та обов'язків.

Відповідно до ст. 150 Сімейного кодексу України батьки зобов'язані:

1. Виховувати дитину в дусі поваги до прав інших людей, любові до свого народу;

2. Піклуватися про здоров'я дитини, її фізичний, духовний та моральний розвиток;

3. Забезпечити здобуття дитиною повної загальної освіти;

4. Поважати дитину. Забороняється будь-яка експлуатація дитини батьками, фізичні покарання та покарання, які принижують гідність дитини.

Право дитини на належне батьківське виховання забезпечується системою державного контролю.

Питання виховання дітей вирішуються спільно. Той з батьків, хто проживає окремо від дитини, зобов'язаний брати участь у її вихованні і має право на особисте спілкування, якщо таке спілкування не перешкоджає нормальному розвитку дитини. Якщо батьки не можуть дійти згоди щодо участі у вихованні, то порядок визначається органом опіки та піклування. У випадку, якщо батьки не підкоряються рішення органу опіки, то кожен з батьків має право звернутися в суд для вирішення суперечки.

Отже, можна зробити висновок що деякі права учасників сімейних правовідносин є одночасно і їхніми обов'язками. Ця ознака є найбільш характерною для батьківського правовідношення: батьки не лише мають право на особисте виховання дитини (ст. 151 Сімейного кодексу України), але й зобов'язані виховувати дитину з врахуванням інтересів дитини, поважаючи права дитини та її людську гідність (ст. 155 Сімейного кодексу України).

Проблеми регулювання сурогатного материнства в Україні та цивільно-правова відповідальність у сфері донорства органів

Чернявська А.С., студент навчально-наукового інституту права та психології НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Лебідь В.І.*

Завдяки розвитку наукових технологій для вирішення проблем безпліддя з'явилася можливість застосовувати допоміжні репродуктивні технології, разом з цим в медицині існує стрімкий розвиток у сфері донорства. Необхідність у досконалії правовій базі пов'язана передусім з правовим становищем осіб які приймають у цьому участь.

Проблемою на сьогодні є аналіз діючого законодавства та надання ідей щодо його покращення в питаннях пов'язаних з регулювання сурогатного материнства та донорства.

До нормативно-правових актів якими регулюються ці питання є Конституція України, Цивільний Кодекс, Сімейний кодекс, Накази міністерства охорони здоров'я «Про затвердження нормативно правових